

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., професор Л.В. Кузнецова
“___” _____ 2019 р.

**Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «6.030508 фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»**

за темою: «Іноземний капітал в банківській системі України»

Виконавець

Студентки 41 групи факультету фінансів та
банківської справи

Коваленко Інна Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Коваленко Вікторія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРИСУТНОСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ	
	7
1.1.	Поняття іноземного капіталу у банківському секторі	7
	7
1.2.	Еволюція та нормативно-правове забезпечення присутності іноземного капіталу.....	13
	Висновки до першого розділу.....	20
РОЗДІЛ 2	СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	
	22
2.1.	Структура та динаміка присутності іноземного капіталу у банківській системі України	22
2.2.	Аналіз коефіцієнтів капітальної стійкості банківської системи України	26
2.3.	Аналіз коефіцієнтів ділової активності банківської системи України.....	29
2.4.	Аналіз коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності банківської системи України.....	32
	Висновки до другого розділу	35
РОЗДІЛ 3	РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ	
	38
3.1.	Перспективи розвитку банків з іноземним капіталом в Україні	38
	38
3.2.	Зарубіжний досвід залучення іноземних інвестицій у банківський сектор.....	42
	Висновки до третього розділу.....	49
ВИСНОВКИ	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Актуальність теми. Банківський сектор є найважливішою ланкою сучасної економіки. Важливу роль у зміцненні фінансового стану держави відіграє банківська система, ефективне функціонування якої сприяє мобілізації фінансових ресурсів і спрямуванню їх в економіку країни, підвищенню доступності та якості банківських послуг для всіх споживачів, забезпечуючи фінансово-економічну стабільність держави та її соціальний розвиток. Провідні економісти пов'язують майбутнє України із залученням в економіку іноземних інвестицій. Іноземний капітал допоможе впровадженню науково-технічного прогресу і передового досвіду управління, а залучення іноземного капіталу у сфері матеріального виробництва є набагато вигіднішим, ніж отримання позичок на купівлю необхідних товарів, які в свою чергу, сприяють тільки множенню державного боргу. Останнім часом часто обговорюється питання про те, чи є доцільним дозвіл відкриття іноземними банками свої філії в Україні. Євроінтеграційні прагнення вищих посадових осіб держави та заходів, спрямованих на залучення іноземних інвестицій в економіку України і спрощення порядку прикордонного руху товарів і капіталу, є позитивним аспектом, але така діяльність повинна бути збалансованою і поступовою, особливо в банківській сфері. Щоб знайти ефективні способи для залучення іноземного капіталу в банківську систему України, формування політики регулювання його наявності, потрібне детальне вивчення структури іноземного капіталу, його видів, джерела та особливості виконання. Дослідження, проведені аналітиками та економістами, залишають не висвітленими ряд аспектів даної проблеми, яка вимагає подальшого дослідження і формує актуальність нашої дипломної роботи.

Метою дипломної роботи є дослідження іноземного капіталу в банківському секторі України. Проаналізувати динаміку показників банків з іноземним капіталом та порівняти з групами банків з державною та приватною часткою капіталу. Виходячи з мети, основними завданнями роботи можна виділити:

- охарактеризувати банківську систему України;

- дослідити сутність іноземного капіталу і описати його вплив на банківську систему в цілому;
- провести порівняльний аналіз іноземних банків з банками державною та приватною часткою капіталу;
- дослідити зарубіжний досвід залучення іноземного капіталу у банківський сектор;
- виявити перспективи подальшої участі іноземного капіталу в банківській системі України.

Об'єктом дослідження є банківський сектор України, діяльність іноземних банків, що функціонують в Україні.

Предметом вивчення є іноземний капітал у розрізі банківського сектору України.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є загальні діалектичні методи пізнання соціально-економічних явищ і процесів, теоретичні висновки, узагальнення наукових публікацій, положення відповідних нормативно-правових документів національного законодавства. Статистичний метод дозволив зробити узагальнення стану і виявити динаміку впливу іноземного капіталу на банківську систему. При виділенні позитивних та негативних рис присутності іноземного капіталу в банківській системі, використовується метод порівняння. Для дослідження інвестиційної привабливості України та впливу іноземного капіталу на банківський сектор, використовується метод аналізу. При написанні висновків, провідними методами є узагальнення та синтез.

Інформаційною базою дослідження є Закони України, постанови Кабінету Міністрів України та Національного банку України, економічна література з питань банківської справи, наукова література, періодичні видання, інтернет ресурси.

Список використаної літератури

1. Геєць В. Іноземний капітал у банківській системі України // Дзеркало тижня/гроші. – № 26 (605) 8–14 липня 2016 // <http://www.dt.ua/2000/2040/53895/>
2. Камаев В. Экономическая теория. – М., “Валдос”, 2016
3. Коваленко, В.В. Іноземний капітал і фінансова безпека банківської системи України [Текст]/В.В. Коваленко//Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць.-Суми: УАБС НБУ, 2006.-Т.16.-С.43-52
4. Д’яконова І. У ефективності банківської системи – економічне зростання України: Монографія. – Суми: ВТД “Університетська книга”. – 2007. – 92 с
5. Юргелевич С. Особливості діяльності банків з іноземним капіталом// Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – 3. – С. 40 – 43
6. Савельєв О. Процеси транснаціоналізації банківської діяльності та перспективи їх розвитку в Україні // Формування ринкових відносин в Україні (укр.). – 2005. – № 11. – С. 58-63.
7. Ліневич Ю. Філії іноземних банків в Україні: бути чи не бути? – “Столичний Вісник”, 2005 – 10-01 р // http://www.aub.com.ua/ua/media.html?_m=publications&_t=rec&id=5159/
8. Павлюк, К.К. Діяльність іноземних комерційних банків в Україні: тенденції та проблеми [Текст] / К.К. Павлюк, В.А. Кажан // Фінанси України. - №6. – 2006. – С. 143-150
9. Бутейко, О.І. Іноземні банки на фінансових ринках країн центрально- східної Європи [Електронний ресурс] / О. Бутейко // Банківська справа. - № 3. – С. 62-79. – Режим доступу: <http://www.economix.com.ua>.
10. Слобода, Л.Я. Класифікація ризиків зростання іноземного капіталу у банківській системі країни / Л.Я. Слобода, Ю.В. Банах // Вісник Української академії банківської справи. – 2008. – № 1. – С.97-105
11. Дорошенко Г. Сучасні тенденції руху іноземного капіталу у банківському секторі України / Г.Дорошенко // Економічний аналіз. – 2013. – №12–С.32-34.
12. Про позиції іноземного капіталу в банківських системах країн світу [Електронний ресурс] / Фонд стратегічної культури. — Режим доступу: <http://www.fondsk.ru/>
13. Шаповалов, А.В. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України [Текст] /А.Шаповалов //Вісник НБУ. – 2008. - №4. – С. 2-7
14. [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
15. [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
16. Васюренко О. В. Банківські операції.[Текст]: навч.посібник/ О.В. Васюренко – 5-те вид. К: Знання, 2006. – 311 с.

17. Осадчий Є С. Іноземний капітал в банківській системі України [Текст] / Є.С. Осадчий// Стратегія економічного розвитку України. -2013.-№ 33.-С94-102.
18. Івасів І. Б., Корнилюк Р. В. Стратегічні аспекти регулювання діяльності іноземних банків в Україні [Електронний ресурс] / І. Б. Івасів, Р. В. Корнилюк— Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Foa/2011_17/17_11.pdf
19. Стельмах В. С. Енциклопедія банківської справи України. / Редкол. : В. С. Стельмах та ін. — К.: Молодь. Ін Юре, 2001. — 680 с.
20. Козьменко О.В. Експансія іноземного капіталу в банківську систему України: загрози і можливості / О.В. Козьменко, Т.А. Васильєва // Вісник університету банківської справи національного банку України. – 2010. – № 2 (8). – С. 98-102.
21. Костогриз В.Г. Іноземний капітал в банківській системі України: сучасна проблематика / В.Г. Костогриз, Ю.В. Беззубенко // Молодь в науці. Фінансовий простір. – 2012. – № 2 (6). – С. 85-92.
22. Огерчук М.О. Вплив іноземного капіталу на процеси трансформації банківської системи України / О.М. Огерчук // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2012. – № 2 (14). – С. 180-183.
23. Кузнєцова, А. П. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи [Текст] / А.Кузнєцова, В.Рисін, О. Другов // Вісник НБУ. – 2007. -№1. – С. 24-27
24. Регулювання доступу іноземного капіталу у вітчизняну банківську систему [Текст] / ред. Спіфанов А.О., Козьменко С. М., Макаренко М.І.// Лібералізація руху капіталу в ході євро інтеграції: досвід країн Центральної Європи. Монографія/ Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2007. – С. 83-97
25. Шпіг, Ф.І. Перспективи лібералізації доступу іноземного капіталу в банківську систему України [Текст] / Ф. 5. Гохан Патрик А. Слияния, поглощения и реструктуризация компаний / Патрик А. Гохан; Пер. с англ. – 4–е изд. – М.: Альпина Паблшерз, 2010. – 741с.
26. Демафилис Д. Слияния, поглощения и другие способы реструктуризации компании / Д. Демафилис [пер. с англ.] – М. : Олимп–Бизнес, 2007. – 960с.
27. Кашка І. С. Реорганізація комерційних банків на сучасному етапі / І. С. Кашка // Інституційний репозитарій Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет ім.Вадима Гетьмана». – 2010. – №5. – С. 226–232.
28. Ковалюк А. О. Фінансове регулювання реструктуризації комерційних банків в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / А. О. Ковалюк. – Львів, 2010. – 24 с.

29. Копилюк Н. Ю. Механізм реорганізації банків у умовах фінансової нестабільності: дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.08 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / Н. Ю. Копилюк. – Львів, 2013. – 221 с.
30. Краснова І. В. Стратегічна реорганізація банківської системи України / І. В. Краснова, А. В. Нікітін // Економіка сьогодення: актуальні питання та перспективи. – 2013. – №2. – С. 35-40.
31. Радова Н. В. Аналіз процесів реструктуризації банківських установ в Україні / Н. В. Радова // Економіка. – 2011. – Вип. 2(54). – С. 180–187.
32. Рид Стэнли Фостер Искусство слияний и поглощений / Стэнли Фостер Рид, Александра Рид Лажу; Пер. с англ. – М.: «Альпина Бизнес Букс», 2004. – 958 с.
33. Скоробогач О. Стан і тенденції розвитку процесів злиття і поглинання у банківській системі України / О. Скоробогач // Вісник Української академії банківської справи. – 2011. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.tneu.edu.ua>.
34. Хардинг Д., Роувит С. Искусство слияний и поглощений. Четыре ключевых решения, от которых зависит успех сделки / Пер. с англ. – М.: Гревцов Паблишер, 2007. – 256 с.
35. І. Шпіг // Банки та банківські системи. – 2006. - №1. - С. 15-2
36. Халло В.Ф. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської конкуренції та його наслідки / В.Ф. Халло // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – Сер.: Економічна. – 2009. – № 2. – С. 1-10.
37. Коваленко В. В. Трансформаційні напрями розвитку банківської системи України//Економічний форум.2015.
38. Шелудько Н. М. Іноземний капітал у банківському секторі України: тенденції, проблеми, перспективи / Н. М. Шелудько // Фінанси України. — 2004. — № 12. — С. 100—107.
39. Максим Кириченко: «Иностранный капитал в банковской системе Украины» - 2008 год журнал «Финансовый директор».
40. [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://ukrreal.info/ua/ekonomika112549-rochemu-inostrannyyu-kapitalbezhit-iz-ukrainskikh-bankov-i-ichto-nas-zhdet-dalshe>
41. Бюлетень НБУ. – 2013. - № 2. - 221 с.
42. Башлай С.В., Мірошніченко О.В. Злиття приєднання в банківському секторі України // Актуальні проблеми економіки. – 2007. - № 1. – С. 131-137.
43. Івасів І. Вплив іноземних банків на банківську систему України / І. Івасів, Р. Корнилюк // Вісник Національного банку України : журнал. – 2011. – № 10. – С. 84-91.
44. Мусієнко О. М., Маслова А. Ю., Савченко Г. О. Сучасна практика рейтингового оцінювання діяльності банків на основі таксонометричного методу // Фінансовий простір. 2014. № 1. С. 121-127.

45. Аналітичний огляд банківської системи України за 2016 рік / Національне рейтингове агентство «Рюрик». 2017. URL:
http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf (дата звернення 02.02.2018).
46. Онищенко В., Манжос С. Регулювання іноземного капіталу в банківській системі: зарубіжний досвід та імплементація в Україні [Текст] / В. Онищенко, С. Манжос // Вісник Національного банку України. – 2013. - № 11. – С. 16-21
47. Гусев Я.О. Особливості функціонування іноземного капіталу на банківському ринку України [Текст] / Я.О. Гусев // Механізм регулювання економіки. – 2011. - № 3. – С. 18-35
48. Сколотяний Ю. Оздоровлення за океаном і в нашому болоті [Текст] Ю. Сколотяний // Дзеркало тижня. – 2010. – № 37 (817). – С. 1-9.
49. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання : монографія / За ред. д. е. н., проф. О.В.Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 384с., С. 84–97
50. [Електронний ресурс]: <https://pravo.studio/teoriya-deneg/inostrannyye-banki-ssha.html>
51. Романьок Т. Іноземне інвестування в банківському секторі України: стан та перспективи розвитку / Т. Романьок // Банківська справа. – 2016. – № 1 –С.110– 121.
52. Вовчак О.Д. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України під впливом експансії іноземного капіталу та їх вплив на фінансову безпеку країни / О. Д. Вовчак, А. О. Шпаковський // Протидія кіберзлочинності у фінансово- 126 банківській сфері : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 23 квіт. 2017 р. / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ ; Незалеж. асоц. банків України, Харк. банк. Союз – регіон. представник НАБУ. – Х. : ХНУВС, 2017. – 286 с. – С.47–51.
53. Чень Фэнсянь, Ту Ваньчунь. Вайцзи иньхан цзиньжу дуй дундаого иньханье сяюлю дэ инсян (Влияние прихода иностранных банков на эффективность банковской системы принимающего государства). Пекин, 2007.
54. Сю Чжанюн, Лян Цзе. Вайцзи иньхан цзиньжу чжунго иньханье цзисяо инсян дэ шичжэн йеньцзиу(Эмпирическое исследование влияние прихода иностранных банков на эффективность банковской системы Китая). Нанкин, 2006.
55. Berger A.N., Iftekhar H., Zhou M. Bank ownership and efficiency in China: What will happen in the world's largest nation? // Journal of Banking and Finance. 2009. Vol. 33. No. 1. P. 113–130.
56. Claessens S., Demirguc-Kunt A., Huizinga H. How does foreign entry affect domestic banking markets? // World Bank. January 2000.
57. Lin X., Zhang Y. Bank ownership reform and bank performance in China // Journal of Banking and Finance. 2009. Vol. 33. No. 1. P. 20–29.

58. Mian, A. Foreign, Private Domestic, and Government Banks: New Evidence from Emerging Markets // World Bank. July 2003.
59. Yildirim H.S., Philippatos G.C. Efficiency of Banks: Recent Evidence from the Transition Economies of Europe –1993–2000 // The European Journal of Finance. 2007. Vol.13. No. 2. P. 123–143.
60. Xu Y. Towards a more accurate measure of foreign bank entry and its impact on domestic banking performance: The Case of China // Journal of Banking and Finance. 2011. Vol. 35. No. 4. P. 886–901.